

Varsinais-Suomi

Luonnonsuojelulain 54 §:n mukainen lupa poiketa yksityisten luonnonsuojelualueiden rauhoitusmääräyksistä

Hakija

Metsähallitus
Jussi Viitanen
Mikko Toivola

Asia

Luonnonsuojelualueiden rauhoitusmääräyksistä poikkeaminen

Hakemus

Metsähallitus on lähettänyt yhteisen poikkeamishakemuksen, joka koskee vieraspetopyyntiä (supikoira ja minkki) ja liikkumista Varsinais-Suomen ELY-keskuksen toimialueella Helmi-vieraspetohankkeeseen kuuluvilla Natura-alueilla ja niillä tai niiden läheisyydessä sijaitsevilla YSA-alueilla.

Hankkeessa tarvitaan poikkeusluvut vieraspetopyyntiin laajoille aluekokonaisuuksille, joilla on alueen mukaan erilaisia rajoituksia. Kaikilla YSA-alueilla vieraspetopyynti ei välttämättä ole luvanvaraista, hakemuksessa listataan kuitenkin kaikki hankkeen pyyntialueella olevat YSA-alueet, jotta luvan tarve tulee kaikille alueille varmistettua. Loukkujen ja riistakameroiden sijoittamiseen tarvitaan vielä erillinen maanomistajan lupa.

Lupaa haetaan seuraaville toimenpiteille 1.1.2024 - 31.12.2024 väliselle ajalle:

1. YSA-alueella liikkuminen 1.8.–30.4. välisenä aikana
2. Supikoiran loukkupynti elävänä pyytävillä loukuilla
3. Minkin rautapyynti heti tappavilla raudoilla
4. Supikoiran ja minkin pintapyynti
5. Supikoiran pyynti karkottavalla koiralla
6. Supikoiran vahtimisynti
7. Supikoirien etsintä kohteiden ruovikkoalueilla kehittyneen dronen avulla.

Suojelualueen vieraspetojen pyynti toteutetaan vuosittain 1.8.–30.4. välisenä aikana.

Poikkeuslupahaun kohteena olevat alueet

Natura-alue 1: Kokemäenjoen suisto (FI0200079 ja Natura-alue 2: Preiviikinlahti (FI0200151

YSA-alueet:

Aluetunnus	Kohteen nimi
LTA204081	Karhuluodon hiekkaranta ja dyynit
YSA022949	Halssin lehdon luonnonsuojelualue
YSA022952	Herrainpäivien lehto (luonn.suoj.al.)
YSA022984	Enäjärven luonnonsuojelualue
YSA022985	Leveäkarin -riitsaranlahden ls-alue
YSA023259	Tukkiluodon luonnonsuojelualue
YSA023260	Kokemäensaaren luonnonsuojelualue
YSA024620	Kuuminaisten niemi (luonnonsuojelualue)
YSA024678	Preiviikinlahden Etelärannan luonnonsuojelualue
YSA203807	Preiviikinlahti, Raitaranta
YSA203809	Preiviikinlahti, Asematupa
YSA203810	Preiviikinlahti, Pirttiluoto
YSA203990	Preiviikinlahti, Kesäranta
YSA203991	Preiviikinlahti, Ranta
YSA203992	Preiviikinlahti, Reisikari
YSA203995	Kokemäenjoensuisto, Välisanta
YSA203996	Kokemäenjoensuisto, Pikkupalsta
YSA203997	Kokemäenjoen suisto, Lyttylä
YSA203998	Kokemäenjoensuisto, Mikola
YSA203999	Kokemäenjoensuisto, Sannala
YSA204000	Kokemäenjoensuisto, Väkevänokka
YSA204002	Preiviikinlahti, Kotiniitty
YSA204003	Preiviikinlahti, Mäkiranta
YSA204005	Kokemäenjoensuisto, Mannila
YSA204006	Preiviikinlahti, Rantamaa
YSA204008	Preiviikinlahti, Mäkelä
YSA204009	Preiviikinlahti, Lepola
YSA204011	Kokemäenjoensuisto, Viljamaa&Mäkipää
YSA204021	Kokemäenjoensuisto, Heleranta II & Santala
YSA204028	Kokemäenjoensuisto, Einola
YSA204032	Kokemäenjoensuisto, Länsikallio
YSA204033	Kokemäenjoensuisto, Kivimäki
YSA204187	Kokemäenjoen suisto, Sarparanta
YSA204188	Kokemäenjoen suisto, Leppäviiki
YSA204189	Preiviikinlahti, Pentinranta
YSA204191	Preiviikinlahti, Ahonperä
YSA204193	Preiviikinlahti, Savo
YSA204206	Preiviikinlahti, Harjula

YSA204207 Kokemäenjoensuisto, Lehtola
YSA204208 Kokemäenjoensuisto, Niemelä II
YSA204212 Preiviikinlahti, Juhola
YSA204214 Preiviikinlahti, Matinkartano
YSA204215 Preiviikinlahti, Etelä
YSA204216 Kokemäenjoensuisto, Kiviranta
YSA204217 Preiviikinlahti, Eteläranta
YSA204218 Kokemäenjoensuisto, Yhteiset vesialuet
YSA204220 Kokemäenjoensuisto, Keskimaa
YSA204225 Preiviikinlahti, Vainio-Mattila
YSA204226 Kokemäenjoensuisto, Däärnoora
YSA204227 Kokemäenjoensuisto, Rantapalsta
YSA204228 Kokemäenjoensuisto, Myllymäki
YSA204230 Kokemäenjoensuisto, Ainola
YSA204231 Kokemäenjoensuisto, Metsälä
YSA204284 Preiviikinlahti, Uusitalo
YSA204291 Kokemäenjoen suisto, Jokimaa
YSA204300 Kokemäenjoen suisto, Holma
YSA204346 Kokemäenjoen suisto, Alasaari
YSA204349 Preiviikinlahti, Rantamaa I
YSA204350 Preiviikinlahti, Lintuviiki
YSA204351 Preiviikinlahti, Ruusula
YSA204352 Preiviikinlahti, Riutta
YSA204354 Kokemäenjoen suisto, Viikilä ja Mattila
YSA204411 Kokemäenjoensuisto, Vesiriutta
YSA204634 Kokemäenjoen suisto, Ranta-Mattila
YSA204635 Kokemäenjoen suisto, Kahala&Eteläranta
YSA204763 Kokemäenjoensuisto, Rantamäki
YSA204765 Enäjärvi, Metsäranta I
YSA204766 Kokemäenjoensuisto, Rantakuusisto
YSA204767 Preiviikinlahti, Kalaranta
YSA205338 Kuminaistenniemi, Magmaiija
YSA205490 Kokemäenjoen suisto, Launasten Laidun
YSA205493 Kokemäenjoen suisto, Yhteiset vesialueet
YSA205497 Kuuminaistenniemi, Kuumainen II
YSA205913 Kartanon hiekkaranta
YSA205914 Yyterin kylpylähotelli
YSA205960 Preiviikinlahti, Hiekkaranta
YSA206187 Kokemäenjoensuisto
YSA206191 Kokemäenjoensuisto
YSA206192 Preiviikinlahden perä
YSA206193 Ooviiki
YSA206194 Riitsarka
YSA206205 Tärnooran luonnonsuojelualue
YSA207405 Yyterin santojen luonnonsuojelualue

Natura-alue 3: Otajärvi (FI0200031)

YSA-alueet:

Aluetunnus Kohteen nimi

YSA024688 OtaJärven Lassilan luonnonsuojelualue
 YSA204259 Otajärvi. Otajärvi
 YSA204261 Otajärvi, Yht.vesialue Otajärvellä Polttila
 YSA205043 Levonnokka
 YSA024689 Otajärven Yli-Karron luonnonsuojelualue
 YSA024692 Otajärven Laivolan luonnonsuojelualue
 YSA024694 Otajärven Jokisen luonnonsuojelualue
 YSA205540 Otajärvi, Yhteiset vesialueet
 YSA023148 Otajärven seikkulan luonnonsuojelualue
 YSA204252 Otajärvi, Kaitila
 YSA024693 Otajärven Paavolan luonnonsuojelualue
 YSA024695 Otajärven Harjunpn luonnonsuojelualue
 YSA022828 Otajärven tuomistonrannan ls-alue
 YSA022917 Otajärven salorannan luonnonsuojelualue
 YSA205540 Otajärvi, Yhteiset vesialueet
 YSA023443 Otajärven (ihode) luonnonsuojelualue
 YSA022727 Otajärven Karron luonnonsuojelualue
 YSA024690 Otajärven Ylitalon luonnonsuojelualue
 YSA024691 Otajärven Prusilan luonnonsuojelualue
 YSA024694 Otajärven Jokisen luonnonsuojelualue
 YSA204264 Otajärvi, yht.vesialue Otajärvellä Nuuski
 YSA205043 Levonnokka

Natura-alue 4: Iso-Hölä (FI0200099):**YSA-alueet:**

Aluetunnus Kohteen nimi

YSA204659 Kivijärven luonnonsuojelualue
 YSA021674 Urhotunnummi (luonnonsuojelualue)
 YSA206394 Urhotunnummen luonnonsuojelualue
 YSA247484 Yhteismetsän luonnonsuojelualue
 YSA022305 Iso-hölään luonnonsuojelualue
 YSA204235 Kivijärven metsät
 YSA022260 Liesjärven rantapalsta (luonnonsuojelualue)

Natura-alue 5: Koskeljärvi (FI0200097):**YSA-alueet:**

Aluetunnus Kohteen nimi

YSA204168 Koskeljärven luonnonsuojelualue
 YSA207989 Vahalan luonnonsuojelualue

YSA243446 Laustinrahkan luonnonsuojelualue
YSA023254 Kirkkolahden luonnonsuojelualue
YSA022643 Tankan luonnonsuojelualue
YSA204168 Koskeljärven luonnonsuojelualue
YSA204651 Isosuo, Metsätoivola
YSA204796 Isosuon lounaisosa, Mattila

Natura-alue 6: Kolkanaukko (FI0200040)

YSA-alueet:

Aluetunnus Kohteen nimi

LTA020024 Lemmetyisenrannan tammimetsikkö
YSA207051 Kolkanaukon ja Rantalanlahden luonnonsuojelualue
YSA206209 Kaustion luonnonsuojelualue
YSA207051 Kolkanaukon ja Rantalanlahden luonnonsuojelualue
YSA201256 Onnikmaan II luonnonsuojelualue
LTA020023 Ketarsalmen jalopuumetsikkö
YSA201253 Kolkanaukon Junttilan luonnonsuojelualue
YSA204786 Rantalahti
YSA207051 Kolkanaukon ja Rantalanlahden luonnonsuojelualue
YSA201249 Kolkanaukon luonnonsuojelualue
YSA201250 Onnikmaan luonnonsuojelualue
YSA201260 Kolkanaukon II luonnonsuojelualue

Natura-alue 7: Mietoistenlahti (FI0200089)

YSA-alueet:

Aluetunnus Kohteen nimi

YSA022257 Topokarin luonnonsuojelualue
YSA202513 Mietoistenlahti, Vesialue
YSA204790 Saarenaukko, Silakkakari
YSA236435 Valkaman luonnonsuojelualue
YSA206306 Haaviston luonnonsuojelualue
YSA202676 Niittyrannan luonnonsuojelualue
YSA205002 Mynäjoen suisto, Tervoinen

Natura-alue 8: Oukkulanlahti (FI0200150)

Aluetunnus Kohteen nimi

YSA200630 Lemun lehtojen luonnonsuojelualue
YSA200630 Lemun lehtojen luonnonsuojelualue
YSA202250 Oukkulanlahti
YSA203008 Rukanaukko
YSA203009 Rukanaukko, Veräjänkorva

YSA203009 Rukanaukko, Veräjänkorva
YSA202496 Oukkulanlahti, Jaakola
YSA203157 Oukkulanlahti, Keski-Heikkilä
YSA205079 Oukkulanlahti, Isovirtukka
YSA249566 Aitsaaren luonnonsuojelualue
YSA022537 Halkkoaukon ja maa-kolkan ls-alue
YSA022641 Halkkoaukon orkolan luonnonsuojelualue
YSA023562 Luodonmaan tammimetsien ls-alue
YSA200630 Lemun lehtojen luonnonsuojelualue
YSA202968 Oukkulanlahti, Leppäranta I
YSA203009 Rukanaukko, Veräjänkorva
YSA205559 Rukanaukon luonnonsuojelualue
YSA023562 Luodonmaan tammimetsien ls-alue
YSA200493 Päivärinteen luonnonsuojelualue
YSA200630 Lemun lehtojen luonnonsuojelualue
YSA202496 Oukkulanlahti, Jaakola
YSA205555 Halkkoaukon luonnonsuojelualue
YSA023292 Oukkulanlahden luonnonsuojelualue
YSA023562 Luodonmaan tammimetsien ls-alue
YSA202678 Oukkulanlahti, Ruskari
YSA205555 Halkkoaukon luonnonsuojelualue
YSA200630 Lemun lehtojen luonnonsuojelualue
YSA200630 Lemun lehtojen luonnonsuojelualue
YSA202967 Oukkulanlahti, Monnoinen
YSA237495 Höhtyryn luonnonsuojelualue
YSA200966 Oudensaaren jalopuulehto
YSA202864 Oukkulanlahti, Vesialue
YSA203158 Oukkulanlahti, Heikkilä
YSA200630 Lemun lehtojen luonnonsuojelualue
YSA202251 Oukkulanlahti II
YSA203008 Rukanaukko
YSA249566 Aitsaaren luonnonsuojelualue

Helmi-vieraspetohanke

Helmi-vieraspetohanke on Suomen riistakeskuksessa ja Metsähallituksessa 1.5.2021 käynnistyt vieraspetopyyntihanke. Hanke on ympäristöministeriön sekä maa- ja metsätalousministeriön rahoittama ja se tähtää haitallisten vieraspetojen tehokkaaseen poistoon 72 erityisen arvokkaalla Suomalaisella lintuvedellä. Tämä poikkeuslupahakemus on toisinto vuonna 2021 alkaneen hankkeen hakemukselle, jonka perusteella Varsinais-Suomen ELY-keskus myönsi poikkeusluvut vieraspetopyynteihin toiminta-alueensa YSA-kohteille vuonna 2022.

Haitalliset vieraspedot eli supikoira ja minkki ovat keskeinen syy monien arvokkaiden lintuvesien huonoon vesilintujen poikastuottoon. Helmi-

vieraspetohankkeessa tähdätäänkin lintuvesien ja niiden lähiympäristöjen alueella vieraspetokantojen alentamiseen tehokkaan petopoiston avulla. Suomen riistakeskus ja Metsähallitus koordinoivat Helmi-vieraspetohanketta omina hankkeinaan. Suomen riistakeskuksen hoitovastuulla ovat 42 lintuveden vieraspetopyynnit ja Metsähallituksen vastuulla on 30 lintuvettä.

Vieraspetopyyntialueet on jaettu 8 hoitoalueeseen, joista jokaisen alueen lintuvesien vieraspetopyyntejä organisoii riista- tai eräsuunnittelija. Suomen riistakeskuksen hoitoalueet ovat Hamina, Helsinki, Kangasala, Jyväskylä ja Joensuu. Metsähallituksen hoitoalueet ovat Oulu, Kokkola ja Pori. Suunnittelijat ja metsästyksen asiantuntijat organisoivat näiltä alueilta omien kohteidensa vieraspetopyyntejä.

Helmi-vieraspetohankkeen vieraspetopyynnit tukevat Helmi-elinympäristöohjelmassa tehtäviä muita kunnostustoimenpiteitä. Myös vieraspetojen pyynti tullaan alueilla järjestämään YSA- ja Natura -alueiden luontoarvot huomioiden. Alueilla käytetään vain sellaisia pyyntimenetelmiä mitkä eivät aiheuta pysyviä muutoksia alueen luontoon. Lähtökohtaisesti käytettäviä pyyntimenetelmiä ovat supikoiran loukkupynti, minkin rautapyynti, supikoiran/minkin pintapyynti, pyynti karkottavalla koiralla ja vahtimispyynti. Koirilla tapahtuvan pyynnin osalta mahdollinen häiriövaikutus estetään hyödyntämällä riistakamerahavaintoja tai muuta tuoretta jälkihavaintoa. Mikäli suojelutavoitteiden kannalta merkittävän häiriövaikutuksen syntymistä ei pystytä varmuudella estämään pidättäydytään koirapyynnistä kokonaan.

Vieraspetopyynnin raportoinnit hoidetaan Helmi-vieraspetohankkeen yleisten raportointiohjeiden mukaan ympäristöministeriölle sekä maa- ja metsätalousministeriölle sekä sopimuksen mukaan ELY-alueille.

Pyyntimenetelmät

Supikoiran loukkupynti

Elävänä pyytävät loukut ovat tärkeä apuväline supikoirakannan vähentämisessä. Helmi-vieraspetohankkeessa käytetään niin sanottuja KaNu -loukkuja. Elävänä pyytävistä loukuista mahdolliset sivusaaliit voidaan vapauttaa pois vahingoittumattomina. Riskiä muiden lajien vahingoittumiseen ei siis ole. Helmi-vieraspetohankkeessa käytetään ”Minkpolice” merkkistä elektronista loukkuvahtia. Minkpolice hälyttää loukun käyttäjälle loukun lauettua ja loukku käydään hälytyksen jälkeen tarkastamassa. Elektroninen loukkuvahti vähentää huomattavasti loukkupyntiin tarvittavaa aikaa sekä vähentää suojelualueella ja sen ympäristössä liikkumista. Lisäksi se parantaa loukkujen pyyntitehoa, koska loukuilla on vähemmän ihmisen hajua. Syötteinä loukuissa käytetään esimerkiksi kalaa/riistan teurasjätteitä tai muuta syötiksi

soveltuvaa materiaalia. Syötit uusitaan säännöllisesti pyyntitehon maksimoimiseksi. Supikoirien loukkuun lopettaminen hoidetaan pienikaliiberisellä luotiaseella nopeasti ja kivuttomasti. Lopettamisesta ilmoitetaan taajamien ja asutuksen lähetyillä tarvittaessa hätäkeskukseen. Loukut syötitetään noin kerran viikossa ja tarkastetaan loukkuvahdin hälyttäessä. Loukuille kuljetaan lähtökohtaisesti aina samoja reittejä pitkin ja liikkussa pyritään välttämään alueita, joilla voitaisiin mahdollisesti häiritä muuttavaa linnustoa.

Minkin rautapyynti

Minkkejä pyydetään pääasiassa kaupallisesti saatavilla Jalmarin laatikkorauta tai Ihjäl nimisellä heti tappavalla raudalla tai vastaavalla. Kumpikin on todettu tehokkaiksi välineiksi minkinpyynnissä. Molemmissa malleissa on metsästyslainkin vaatima suojakotelo, jonka avulla valikoidaan rautoihin haluttu saalis. Osassa loukuista on tätäkin vaatimusta pienempi kulkuaukko sivusaaliin minimoimiseksi. Pienennetyt kulkuaukon lisäksi hankkeessa minkkiä pyydetään luonnonsuojelualueilta ainoastaan minkin houkutusajusteilla. Sijoittelussa hyödynnetään myös tietämystä muiden lajien elintavoista, jolla edelleen vähennetään sivusaaliin mahdollisuutta. Ihmiselle tai kotieläimille raudat eivät aiheuta vaaraa.

Tarkoitus on sijoittaa minkkirautoja mahdollisimman paljon KaNu-loukkujen läheisyyteen, jotta ne voidaan tarkista loukkujen syötityksen yhteydessä. Muualla sijaitsevat raudat tarkistetaan n. kerran kuukaudessa. Minkkirautoilla ei pyydetä lajin lisääntymisaikana.

Pyynti koirien avulla

Koirien avulla tehtävät pyyntimuodot ovat yksi tehokkaan vieraspetopyynnin keskeinen elementti. Monet kokeneet supikoirat ja minkit osaavat välttää niille asetettuja pyydyksiä. Tällaisille vieraspetoyksilöille usein ainoa tehokas poistokeino on koirilla tapahtuva pyynti. Pintapyynti Helmi-kohteilla koskettaa pitkälti supikoiran pyyntiä. Minkin aktiivinen koirapyynti on harvemmin tuloksellista tiheään kasvillisuuden valtaamilla alueilla.

Koiran tehtävänä on löytää supikoira ja pidätellä sitä haukulla paikallaan, kunnes metsästäjä ehtii paikalle ja lopettaa saaliin. Pintapyyntissä käytetään apuna lähettäviä riistakameroita ja erilaisia supikoirahoukuttimia kuten koirannappuloita. Riistakamerakuvan tultua koira pyritään päästämään mahdollisimman pian tuoreelle supikoiran jäljelle. Tällöin koira saa nopeasti supikoiran pysäytettyä. Myös minkkiä voidaan joillakin alueilla pyytää pinnalta. Pysäyttävällä koiralla tapahtuva pyynti ei jätä merkkejä alueen ympäristöön. Pyyntistä todistavat ainoastaan riistakamerat ja niiden edessä olevat supikoirahoukutteet. Lähtökohtaisesti nämä pyritään kuitenkin

sijoittamaan suojelualueiden ulkopuolelle, mikäli se on mahdollista. Näiden ns. ”pintapyyntipisteiden” pitämiseen tarvitaan aina erillinen maanomistajan lupa.

Käytännössä odotetaan, että pintapyyntipisteeltä saadaan kuva supikoirasta, jonka jälkeen metsästäjä menee paikalle ja päästää koiran supikoiran perään. Koira pysäyttää supikoiran ja metsästäjä lopettaa eläimen. Pintapyyntipistettä käytettäessä supikoira saadaan yleensä pysäytettyä muutaman sadan metrin päähän syöttipaikasta, jolloin toiminta aiheuttaa hyvin vähän häiriötä ympäristölle. Supikoiran pintapyyntissä käydään supikoiran liikkumisaktiivisuuden mukaan. Pääasiassa pyynti sijoittuu kevääseen ja syksyyn, kun lämpötila on nollan yläpuolella, sillä supikoirat liikkuvat vähemmän pakkaskeleillä. Supikoiran pintapyyntiä ei tehdä lajin lisääntymisaikana. Kevään ja syksyn pintapyyntiä ei harjoiteta, mikäli siitä arvioidaan aiheutuvan häiriöriski alueen linnustolle. Käytännössä tämä riski estetään hyödyntämällä nykytekniikkaa, jolloin esim. riistakamera tms. havainnolta laitetaan koulutettu koira supikoiran jäljelle. Tällöin koiran kohde-eläin voidaan varmistaa, eikä häiriötä muille eläimille käytännössä pääse syntymään. Pyynti pyritään kevään ja alkusyksyn aikaan suorittamaan siten, että rantaniityillä liikkuminen olisi mahdollisimman vähäistä.

Karkottavalla koiralla tapahtuvassa pyynnissä supikoira pyritään karkottamaan koiran avulla esiin esimerkiksi kivikasasta, juurakon alta tai luolasta. Karkottavalla koiralla saadaan pyydettyä supikoiria tehokkaasti sellaiseltakin alueelta, jossa ei voida käyttää pintapyyntikoiraa. Usein pintapyyntin yhteydessä supikoirat pakenevat louhikoihin ja kantojen alle, joista ne voidaan poistaa karkottavalla luolakoiralla. Nämä kaksi pyyntimenetelmää siis ovat toisiaan tukevia. Karkottavalla luolakoiralla pyytäminen ei jätä jälkiä maastoon, sillä karkottavaa koira käytettäessä luolia ei tarvitse kaivaa auki. Karkottavaa koira ei käytetä, jos siitä havaitaan muuttoaikana olevan häiriötä linnustolle.

Supikoirien vahtimispyynti/kyttäyspyynti

Vahtimismetsästyksessä supikoiria pyritään houkuttelemaan yleensä ruoka/hajustehoukuttimilla tiettyyn ennalta valmisteltuun paikkaan. Paikalla vierailevat supikoirat ammutaan houkuttelupaikalle joko kiväärillä tai haulikolla. Perustettuja houkutuspaikkoja voidaan käyttää myös pysäyttävällä koiralla pyydetessä.

Helmi-vieraspetohankkeessa vahtimispyynti pyritään järjestämään pääasiassa luonnonsuojelualueiden ulkopuolisella suojavyöhykkeellä. Aina tämä ei kuitenkaan ole mahdollista ja luonnonsuojelualueen houkutuspaikat pyritään toteuttamaan mahdollisimman huomaamattomasti, ja siten että niistä ei jää jälkiä maastoon.

Houkuttimina voidaan näissä tapauksissa käyttää maltillista määrää koirannappulaa tai supikoirien houkutushajustetta. Houkutuspuheen perustaminen vaatii aina maanomistajan luvan.

Supikoiran etsintä dronen avulla

Kehittyneet dronet on varustettu lämpökameralla ja tehokkaalla zoom-kameralla. Laitteilla on mahdollista paikallistaa ja varmistaa supikoiran sijainti. Vuonna 2023 Helmi-vieraspetohankkeen tekemisessä ja tukemisessa drone-testauksissa on huomattu kehittyneiden drone-laitteiden teho supikoirien paikallistamisessa erityisesti tiheistä lintuvesien ympäristöön sijoittuvissa ruovikoissa. Työtä auttaa tieto siitä, että kaislikossa varmasti on supikoira. Drone laitteella tehdyt paikannukset parantavat jälkikäteen suoritettujen pyyntien tehoa ja samalla vähennetään koirapyynnistä aiheutuvaa aktiivista toimintaa ruovikossa. Tämä vähentää myös työstä syntyvää häiriötä alueelle. Laitteella ei lennetä avoimella vesialueella, mikä saattaisi aiheuttaa häiriötä esim. lepäileville hanhille.

Droneja hyödynnetään hankkeessa siten kuin niitä on voimassa olevan metsästys- ja vieraslajilainsäädännön, sekä ilmailulainsäädäntö huomioiden mahdollista hyödyntää. Laitteet ovat Metsähallituksen laitteita ja niitä lentävät koulutuksen käyneet operaattorit.

Seuranta ja edellinen hanke

Vieraspetosaaliiden, pyyntiponnistuksen ja supikoirakantojen seuranta on kiinteä osa Helmi-vieraspetohanketta. Seurantojen ja raportointien avulla seurataan pyyntialueiden vieraspetokantojen kehittymistä, sekä kerätään tietoa mm. alueittain tehokkaimmista pyyntimenetelmistä. Seurannoista saatujen tietojen avulla pyyntitoimintaa voidaan edelleen kehittää. Seurantojen ja raportointien koostamisesta vastaa Suomen riistakeskuksen Helmi hanketiimi.

Helmi-vieraspetohankkeen osana Turun yliopisto suorittaa valituilla hoitokohteilla riistakamerapohjaista supikoirakantojen seurantaa. Kohteet ovat samat, joilla supikoirakannan kehitystä on seurattu kevään 2021 ja 2022 aikana. Tutkimuksen tarkoituksena on seurata mm. vieraspetopyyntien vaikutusta vieraspetopyynnin piirissä olevien lintuvesien supikoirakantoihin.

Helmi-vieraspetohanke on suurin Suomessa järjestetty vieraspetojen haittoja vähentävä hanke. Pyyntitoimintaa on kehitetty käytännössä 1.9.2021 alkaen Suomen riistakeskuksessa ja Metsähallituksessa. Hankkeessa on saatu tähän mennessä saatu saaliiksi kaikkiaan yli 5000 supikoiraa ja vajaat 1000 minkkiä. Turun yliopiston tekemän supikoirakannan seurannan mukaan supikoirakanta on saatu selvästi laskemaan käytännössä kaikilla hankkeen maakuntien

kohdekokonaisuuksilla. Hankkeessa tehdyn arvion mukaan pyyntitoiminta pyyntikohteilla kehittyi edelleen vaikuttavampaan suuntaan. Hakija on raportoinut edellisestä luvastaan asianmukaisesti.

Määräykset, joita hakemus koskee

Yksityisillä luonnonsuojelualueilla, joita hakemus koskee, on osin hieman toisistaan poikkeavia rauhoitusmääräyksiä. Hakemuksen mukaista toimintaa koskevin rauhoitusmääräyksinä luonnonsuojelualueilla esiintyy seuraavia rauhoitusmääräyksiä:

- Kielletty selkärankaisten eläinten vahingoittaminen, pyydystäminen, häirintä ja tappaminen sekä pesien vahingoittaminen
- Kielletty koirien kuljettaminen ja irti pitäminen
- Lintujen pesimäaikaiset liikkumisrajoitukset
- Kielletty moottorikäyttöisen ajoneuvon käyttäminen maastossa ja jäällä

Kaikkia em. rauhoitusmääräyksiä ei löydy kaikista tähän päätökseen kuuluvista luonnonsuojelualuiden rauhoitusmääräyksistä. Poikkeus käsitellään siinä laajuudessa, kun se kullakin luonnonsuojelualueella on tarpeen.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi yksittäistapauksessa myöntää luvan poiketa yksityistä luonnonsuojelualuetta koskevista rauhoitusmääräyksistä, jos poikkeaminen ei vaaranna alueen perustamistarkoitusta ja on tarpeen alueen hoidon, käytön tai olemassa olevien yhdyskuntateknisten rakenteiden tai niihin liittyvien laitteiden kunnostamisen taikka tutkimuksen kannalta. (Luonnonsuojelulaki 54 §).

Päätös

Varsinais-Suomen ELY-keskus myöntää hakijalle luvan luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräyksistä poikkeamiseen hakemuksen mukaisesti seuraavin ehdoin:

1. Lupa on voimassa 1.1.2024-31.12.2024.
2. Pyyntiä ei saa toteuttaa pesimäaikaan (1.5–31.7.).
3. Avoimilla rantaniityillä pyyntiä ei saa toteuttaa 1.4.–31.7. välisenä aikana.
4. Luvanhakija vastaa siitä, että toimenpiteiden suorittajat noudattavat tämän luvan ehtoja.
5. Toimenpiteisiin tulee hankkia maanomistajien suostumus.
6. Pyyntien tulee ottaa huomioon alueiden laidunnus. Luvan hakijan on oltava yhteydessä alueen laidunryittäjiin.
7. Asutuksen läheisyyteen ja taajamiin sijoitettavat pyydykset suositellaan varustettaviksi Helmi-vieraspetohankkeesta kertovalla

infokyltillä, josta käy ilmi hankkeen linnustonsuojeluun tähtäävä tarkoitus.

8. Koiralla pyynti tulee lopettaa, mikäli pyynnin havaitaan häiritsevän alueella muuttavaa tai pesivää linnustoa. Erityisesti tulee välttää liikkumista rantaniityillä, joille näkyvästi kerääntyy levähtäviä ja ruokailevia lajeja.
9. Hakijan tulee huomioida alueilla mahdollisesti pesivät merikotkat ja kalasääsket. Pesän läheisyydessä (alle 500 metriä) ei saa toteuttaa pyyntiä merikotkan pesimäaikana 1.2.—31.7. tai kalasääsken pesimäaikana 1.4–15.9. pesimärauhan turvaamiseksi.
10. Metsähallituksen tulee pitää ajantasaista listaa Helmi-vieraspetohankkeen vieraspetopyytäjistä Natura-alueittain. Ajantasainen lista kunkin Natura-alueen vieraspetopyytäjistä tulee olla tiedusteltaessa saatavilla, kun pyynti alueella on alkamassa ja sen jälkeen koko pyynnin ajan.
11. Pyynnin loputtua pyydykset tulee poistaa luonnonsuojelualueilta. Pyynnistä ei saa jäädä pysyviä jälkiä luonnonsuojelualueille.
12. Toimenpiteiden suorittajan tulee toimittaa vuosittain 31.1. mennessä selvitys tai raportti edellisen vuoden pyynneistä Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kirjaamoon (kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi) tämän päätöksen asianumerolla varustettuna (VARELY/5927/2023). Selvityksestä tulee käydä ilmi pyyntilaitteiden sijoittuminen, saalismäärät ja saaliiden saantipäivät alueittain. Lisäksi tulee arvioida pyynnin vaikutus muuhun lajistoon.

Perustelut

Hanke parantaa lintudirektiivin lintujen pesimämahdollisuuksia ja edistää Natura-alueiden suojelutavoitteita. Supikoira ja minkki ovat vieraslajeja. Supikoira kuuluu Euroopan unionin kannalta merkityksellisten haitallisten vieraslajien luetteloon. Minkki on vieraslaji, joka sisältyy Suomen kansalliseen vieraslajiluetteloon. Em. luettelo sisältää ne haitalliset vieraslajit, jotka eivät kuulu EU:n vieraslajiluetteloon, mutta joita voidaan pitää Suomen oloissa haitallisina (kansallisesti merkityksellinen haitallinen vieraslaji). Supikoira ja minkki voivat aiheuttaa suurta haittaa erityisesti linnustolle.

Avoimet rantaniityt linnustollisesti merkittäviä, joten niillä ei saa suorittaa toimenpiteitä huhtikuun aikana. Huhtikuussa avoimilla rantaniityillä on muuttolevähtäjiä ja muita lajeja, jotka jo aloittelevat pesintää. Vastaavasti esimerkiksi ruovikot ja metsät eivät ole yhtä herkkiä häiriölle ja toimenpiteitä saa tehdä vielä huhtikuun ajan.

Hakemuksen mukainen vieraspetopyynti kohdistuu seuraaville Natura 2000 -verkoston kohteille: Kokemäenjoen suisto (FI0200079), Preiviikinlahti (FI0200151), Otajärvi (FI0200031), Iso-Hölö (FI0200099), Koskeljärvi (FI0200097), Kolkanaukko (FI0200040), Mietoistenlahti (FI0200089) ja Oukkulanlahti (FI0200150) Varsinais-Suomen ELY-keskus katsoo, että luvanmukainen vieraspetopyynti ei merkittävästi

heikennä niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alueet on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon. Vieraspetopyynti parantaa alueen suojeluperusteena olevien lintulajien elinmahdollisuuksia alueella Näin ollen toiminnan ennalta arviointi luonnonsuojelulain 35 §:n tarkoittamalla tavalla ei ole tarpeen. Luvanmukainen vieraspetojen pyynti parantaa ko. Natura-kohteiden linnuston elinoloja ja on siten tarpeen alueen hoidon kannalta.

Päätöksessä ei myönnetty luontotyyppin rajauspäätöksen poikkeusta Karhuluodon hiekkarannoille ja dyynille, Lemmetyisenrannan tammimetsikölle eikä Ketarsalmen jalopuumetsikölle, koska mainitut toimenpiteet ei heikennä tai hävitä ko. luontotyyppettä ja se ei siten ole tarpeellinen. (LSL 64 §).

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulaki (9/2023) 34 §, 35 §, 54 §, 64 §, 70 §, 116 §, 122 §

Edellä listattujen luonnonsuojelualueiden perustamista koskevat rauhoituspäätökset

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §

Hallintolaki (6.6.2003/434) 55 §, 62 §

Valtioneuvoston asetus (1357/2022) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2023

Päätöksen voimaantulo

Varsinais-Suomen ELY-keskus on lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 § nojalla päättänyt, että tämä päätös pannaan täytäntöön lainvoimaa vailla olevana.

Vieraspetopoistohankkeella saavutetaan suurin hyöty linnustokantoihin mahdollisimman aikaisilla poistotoimenpiteillä, poistotoimenpiteitä on voitava tehdä tehokkaasti koko luvan kattaman ajan, minkä vuoksi päätöksen täytäntöönpanoa ei päätöksen luonteen vuoksi voida lykätä.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea muutosta valittamalla Turun hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi tavallisella sähköisellä tiedoksiannolla.

Asiakirja hyväksyntä

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja lida-Sofia

Holma ja ratkaissut ylitarkastaja Salli Uljas. Merkintä hyväksynnästä on asiakirjan viimeisellä sivulla.

Liitteet

Valitusosoitus

Tiedoksi

Yleistiedoksiantona

Suoritemaksutta

Tämä asiakirja VARELY/5927/2023 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/5927/2023 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Uljas Salli 22.11.2023 16:14

Esittelijä Holma Iida-Sofia 22.11.2023 12:58